

KMETOVALEC

Glasiló Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din. za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravníštvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 19.

V Ljubljani, 15. oktobra 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: Načelníštva kmetijskih podružnic. — Razširjevanje kmetijskih strojev. — Ali so umetna gnojila potrebna? — Velika vrednost lucerne. — Zimsko spanje in pozeba hmeljne rastline. — EK-filter ali cedilo. — Kmetijska razstava. — Odlikovanje zaslužnega moža. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Načelníštva kmetijskih podružnic!

Za poslovanje pri kmetijskih podružnicah v tekočem letu boste morali dati odgovor na podružničnih občnih zborih. Zato Vas pozivljamo, da skušate do konci tega leta poživeti svoje delovanje v korist udov vsega področja ter v prosep podružnice. Predvsem pa posvetite svojo skrb sledečim točkam:

1. Prirejajte pri podružnici gospodarske razgovore, kmetijske tečaje in predavanja. Za to so Vam na razpolago državni kmetijski strokovnjaki, sreski kmetijski referenti (okrajni ekonomí), pa tudi družbeni strokovnjaki. Jesenski in zimski čas je za tak pouk najprikladnejši.

2. Opozorite ude, naj nemudoma priglase naročila na umetna gnojila za jesensko in zimsko gnojenje. Gnojijo naj ozimna žita, vinograde, sadovnjake, hmeljnike in travnike, in sicer z apnenim dušikom ali mešanim umetnim gnojilom, kalijevo soljo, superfosfatom ali Tomasovo žlindro. Umetna gnojila so se že precej pocenila, zato naj kmetovalci pridno segajo po njih.

3. Zdaj je tudi čas, da zberete naročila za stroje, predvsem pluge, kultivatorje, planete, slamoreznice, reporeznice, robkače za koruzo, trijerje, čistilnike, ki jih podružnica lahko naroči tudi za skupno uporabo udov. Družba Vam tozadevno poda vsa potrebna navodila.

4. Bliža se konec leta, zato bo treba kmalu pobrati udnino za l. 1928. Vsakemu odborniku se poveri določeno okrožje, v katerem mora nabrati čim več udov. Po številu udov se ravna tudi delovanje podružnic in od tega je tudi odvisen njen prosep.

Gospodje načelniki! Ta kratek delovni program za bodoče mesece Vam polaga na srce Kmetijska družba, ki je prepričana, da se ga boste z vso vnemo oprijeli in tudi po možnosti izvedli.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Razširjevanje kmetijskih strojev.

Kmetijska družba prevzela zastopstvo veletvrške kmetijskih strojev Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth.

Kmetijska družba je že odnekad skrbela za pospeševanje kmetijstva v Sloveniji z razširjevanjem dobrih in praktičnih kmetijskih strojev, ki jih

je v veliki meri vpeljala med slovenske kmetovalce. Spomnimo se med drugimi številnimi stroji samo na Sackove pluge in trijerje, ki jih je družba prva uvedla v Sloveniji.

Današnja doba zahteva tudi od kmetijstva čim največje varčevanje s človeškimi silami, ki se naj nadomestijo s strojnim delom. Zato hoče družba še v večjem obsegu pospeševati razširjevanje kmetijskih strojev, da se z njimi poceni in zviša kmetijska produkcija. Da ta namen lažje doseže, je stopila v stike z veliko svetovnoznano tvrdko Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth in od nje prevzela zastopstvo za vse njene kmetijske stroje za vso Slovenijo. Odslej bo vsak kmetovalec iz Slovenije njemu potrebne stroje, ki jih izdeluje ta tvrdka, dobival le potóm Kmetijske družbe, ki jih bo seveda oddajala po najnižjih cenah.

Imenovana tvrdka izdeluje predvsem sledče stroje, ki prihajajo v poštev za kmetijstvo v Sloveniji. Najbolj znane so njene lokomobile in mlaticice na ročni in motorni pogon. Razširjeni so tudi njeni motorji na bencin in surovo ole ter vitli različnih velikosti. Izmed čisto kmetijskih strojev izdeluje dobre čistilnice za žito (pajtlne), trijerje, pluge raznih vrst in oblik, njivske in travniške brane, valjarje, kultivatorje, planete, osipalnice, sejalne stroje, kosilne stroje za travo in žito, obračalnike za seno, vprežne grablje, stiskalnice za seno, slamoreznice in reporeznice, robkalnice za koruzo, vinske mline in stiskalnice, domače mline in razne druge stroje.

Da bo slovenskim kmetovalcem omogočeno ogledati si njim prikladne stroje, jih bo družba imela v zalogi v Ljubljani in v svojem skladišču v Mariboru. Po možnosti in po željah podružnic bo ustanovila primerna skladišča tudi pri drugih podružnicah, če bo našla požrtvovalne ljudi, ki bodo to akcijo velikodušno in nesebično podpirali.

Glede odplačila strojev bo šla družba zanesljivim udom na roko in jim omogočala odplačevanje strojev v obrokih ali ob času, ko bodo svoje pridelke spravili v denar.

Podružnicam in udom nujno polagamó na srce, da posvetijo tej akciji razširjevanja kmetijskih strojev v slovenskem kmetijstvu čim večjo pažnjo in skušajo v svojem okraju zainteresirati ude za take stroje, ki so se izkazali za tamošnje razmere najprikladnejši.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Ali so umetna gnojila potrebna?

Kakor so se pri nas udomačili že razni kmetijski stroji, ravnotako so se udomačila tudi razna umetna gnojila. S kmetijskimi stroji hoče naš zavedni kmetovalec olajšati in poceniti obdelovanje zemlje, z umetnimi gnojili pa dvigniti svoje gospodarske pridelke.

Rastočo porabo kmetijskih strojev kakor tudi umetnih gnojil vidimo danes po vseh naprednih državah.

Z malimi izjemami je naša Slovenija obdarjena od narave s slabo zemljo; zaradi tega je tembolj treba, da si pomagamo z zgoraj omenjenimi pripomočki. Naša zemlja se mora izboljšati v enem in drugem pogledu, če hočemo priti do zaželjenega cilja in imeti za svoj trud primerno plačilo. Danes se mnogo piše in predava o umetnih gnojilih, žal pa, da se naši kmetovalci še vedno premalo zmenijo za ta važen pripomoček novodobnega gospodarstva. Nekateri kmetovalci celo trdijo, da umetna gnojila slabo vplivajo na zemljo, ker jo preveč izmolzavajo. Temu pa ni tako. Danes ne more trditi noben kmetovalec, da mu je kmetijski strokovnjak priporočal samo uporabo umetnih gnojil, temveč priznati mora, da jih je priporočal vedno le v primerni zvezi in menjavi z domačim hlevskim gnojem.

Pomislimo samo, v kakšno stisko bi prišli z domačim gnojem po naših vinorodnih in drugih krajih, če bi se ne posluževali danes umetnih gnojil. Pri nas primanjkuje splošno domačega gnoja, zaradi tega smo naravnost navezani na umetna gnojila.

Dvigniti donos domačih kmetijskih pridelkov zamoremo le s pomočjo umetnih gnojil, nikdar pa ne samo s pridelanim domačim gnojem, ker ga žalibog premalo pridelamo.

Kaj nam koristijo obsežne njive, travniki i. t. d. če nam vsled pomanjkanja gnoja dajo le prenizke pridelke? Pregovor pravi: Kjer daš, tamkaj tudi lahko vzameš! To velja povsod, posebno pa pri našem kmetijstvu.

Čas jesenskega gnojenja z umetnimi gnojili je tukaj. Kmetovalci, sezite potom kmet. podružnic pravočasno po njih, zavedajte se, da zavisi ves uspeh od skrbno pripravljene zemlje od dobrega semena in dobrega gnojenja. **Alfonz Zdolšek.**

Velika vrednost lucerne.

Prof. Mita Dj. Nikolić, inspektor v poljedelskem ministrstvu in znan kmetijski pisatelj, je izdal pred kratkim dobro uspelo knjigo o lucerni in deteljah,* kakršno smo dosedaj pogrešali v naši kmetijski književnosti.

Najvažnejše v tej knjigi je poglavje o dobičkanosti in o pridelovanju lucerne. Na podlagi znanstvenih preiskav je prišel pisec do zaključka, da ima 250 kg zelene lucerne več beljakovine kakor 100 kg ječmena, in toliko toščobe, kakor jo je v 100 kg ječmena. V primeri z ovsem ima več beljakovine, toda toščobe za polovico manj. V primeri s turščico ima tudi več beljakovine in za polovico manj toščobe.

* Knjiga ima naslov „Lucerka in deteljina“, je pisana v cirilici in stane 15 Din. Dobi se v tiskarni Drag. Gregoriča, ul. Strahiniča Bana 93.

Ti primeri so zelo poučni za praktičnega kmetovalca, ki lahko na ta način del žita, namenjenega za krmo, nadomesti z lucerno, žito samo pa proda ali drugače uporabi, ali pa, da tudi z otrobi varčuje in jih zamenja z lucerno.

Glede pridelovanja lucerne navaja pisec mišljene nekaterih ameriških strokovnjakov, ki se glase: „Lucerna je najcenejša in najdragocenejša krmska rastlina. Ona je dota prirode za človeka in je najboljši zavod za iznebitev hipotekarnih dolgov. Pomešana s koruzno ensilazo, daje najboljšo krmo za proizvodnjo mesa in mleka in ne poslabša zemlje, temveč jo izboljšuje. Svojo potrebo na dušiku sama krije, razen tega zapušča v zemlji veliko dušika za rastline, ki ji sledijo. Tako polni kmetovalec žepe z zlatom in to veliko bolj tajinstvenim načinom, kakor so mislili svojčas alhemičarji, da bodo to dosegli. Pet in pol kilogramov suhe lucerne izda ravno toliko kakor pet kilogramov otrobov.“

Tako sodijo o lucerni v Ameriki, tako sodimo o njej pa tudi pri nas. O dobičkanosti lucerne so vsi poljedelci brez izjeme prepričani in jo sejejo, kolikor le mogoče, posebno pri nas v Sloveniji, kjer so kmetovalci pravi mojstri v izkoriščanju zemlje, katere je pa žal premalo.

Knjiga opozarja tudi na veliko korist, ki jo daje pravilno pridelovanje semena, za katero ima Slovenija zelo ugodne predpogoje. Pisec trdi, da bi si mogli siromašni poljedelci pomagati ravno tako do blagostanja s pridelovanjem semena od lucerne, kakor si pomagajo Savinčani s pridelovanjem hmelja.

Ako pomislimo, da moremo na enem oralu pridelati povprečno 160 do 320 kg semena lucerne, ki bi znesla, če jo prodamo, kg po 20 Din, 3200 Din do 6400 Din in da dobimo razentega še vrednost sena, ki krije večji del stroškov, vidimo, da je skupiček za seme skoraj čisti dohodek.

Glede gnojenja lucerne in deteljam priporoča g. Nikolić v prvem letu gnojenje s hlevskim gnojem, od umetnih gnojil pa s Tomasovo žlindro in s čilskim solitrom, to pa poglavito iz razloga, da morajo imeti mlade rastline v prvi dobi razvoja zadosti dušika na razpolago.

Z ozirom na veliko pomanjkanje hlevskega gnoja zaradi razvitega vinogradništva in hmeljarstva sodim, da je za današnje prilike bolj umestno, da si pomagamo z umetnimi gnojili, ki lahko nadomeščajo hlevski gnoj. Tako na pr. sem to leto posejal dva oralna lucerne med pšenico in pognojil polovico s 100 kg superfosfata in 100 kg apnenega dušika na oral. Gnojila sem raztrosil in podoral še v jeseni pred setvijo pšenice. Ostale 3 orale sem zasejal z lucerno med oves in pognojil z 200 kg nitrofoskala na oral. Uspeh je bil prav zadovoljiv, ker mi je žito navzlic veliki suši poplačalo strošek za umetna gnojila, a sedaj je začela po prvem dežju lucerna bujno rasti, tako da bi jo mogel že danes kositi.

Končno navajam v potrditev temeljitih izvajanj g. Nikolića še en zgled iz svoje soseščine. Tukajšnji nemški kolonisti, katere je zloglasna „Südmarka“ o svojem času naselila, imajo pripisati svoje blagostanje ne samo svoji veliki delovnosti in marljivosti, temveč pravzaprav pridelovanju lucerne, ki je ugodno vplivala tudi na naše slovenske poljedelce.

Petar I. Miović.

Opomba uredništva. Priobčujemo ta sestavek, ker je lucerna res velikega pomena za izboljšanje naših gospodarskih razmer in naše živino-reje. Pritrjujemo popolnoma izvajanjem pisatelja Nikoliča, ki je odličen strokovnjak na tem polju. Sprjazniti se pa ne moremo s tem, da bi v naših razmerah sejali lucerno med zimsko pšenico, kakor je poročevalec proti sklepu svojih izvajanj povedal, ker je uspeh take setve premalo zagotovljen z ozirom na to, da nam pšenica lahko poleže in sploh že vsled dolgotrajnejše rasti lucerno v rasti zadržuje in slabi ali pa tudi deloma uniči. Lucerno kaže sploh sejati le med oves, ki ga pokosimo za zeleno krmo, ko po-kaže latje.

Zimsko spanje in pozeba hmeljne rastline.

Prof. inž. V. Sadar.

Nadzemni organi hmeljne rastline, to so trte z listjem in panoge, jeseni popolnoma končajo svoje življenje. Sočno zeleno listje postaja medlejše, prehaja polagoma v rumenkasto in končno v rjavkasto barvo ter odpade, trte se pa posušijo. Rastlina je izživela svoje poletno življenje in zdí se, da spijo podzemni deli hmelja vso zimo, t. j. od jeseni do prihodnje pomladi, trdno svoje zimsko spanje. Spijo pač zares, toda ne tako čvrsto, kakor bi kdo mislil, kajti korenika s korenikami vred in vsi podzemni deli živijo in delujejo vso zimo.

Razume se, da to zimsko življenje korenike pri tako nizki zimski toploti ne more biti tako živahno kakor poleti; toda življenje je to vendarle in to življenje tli in traja več let zapored nepretrgoma. Nikdar korenika docela ne počiva. Celó v najhujšem mrazu — in menda tedaj še najbolj živahno — se dogajajo v njej različna življenjska opravila, ki jih z eno besedo imenujemo „zorenje“. Zorenje ni sploh nič drugega kakor zaključenje priprav za obnovitev nove življenjske dobe.

Če s koreninami vred izkopani hmeljni štor natančneje ogledujemo, najdemo na mnogih, globlje v zemljo segajočih korenincah, debele oteklina razne velikosti. Ti koreninski gomolji so nekaka shramba za snovi, ki bodo prihodnje leto služile za zgradbo novih rastlinskih organov. Ti gomolji nastanejo tekom poletja in vsebujejo ob koncu letne rasti obilne zaloge skroba. Ta skrob in pa oni, ki je zbran v staničju korenin sploh, opravlja isto delo kakor skrob v gomolju krompirja, dalij, zemskega oreha in v drugih skrobnatih gomoljih trajnih rastlin, ali kakor skrob v kalicah kalečega semena. Skrob je surovina za raztopljive oglične vodane, ki nastanejo iz njega in ki služijo rastlini za hrano.

Pretvorba skroba v oglične vodane se pa izvrši na razne načine. Znano je, da se n. pr. izpremeni v krompirju del skroba v sladkor pri trajno nizki toploti. Slično se presnavlja pozimi tudi v koreninah hmeljnega štora nabran skrob v raztopljene oblike, t. j. v oblike, ki jih rastlina more rabiti. Zaključimo pa lahko, da se na enak način presnavljajo tudi druge redilne snovi, ne samo skrob.

Slednjo trditev nam potrjuje tudi pojav, da dajejo jeseni odrezane hmeljne sadike mnogo slabotnejše rastline kakor pa sadike, ki smo jih narezali spomladi.

Pri vsem tem pa izgledajo jeseni odrezane sadike (natiči), ki smo jih čez zimo skrbno spravili v vlažnem pesku in v prostoru, kjer ne zmrzuje, mnogo lepše in boljše. Imajo bujnejše brstje in semtertja že nove lasaste koreninice. Po saditvi tudi prej odženejo kakor spomladi odrezani natiči. Življenska moč čez zimo spravljenih natičev torej ni zmanjšana in vendar so mlade rastlinice iz spomladanskih sadik krepkejše.

Iz navedenega neovrgljivo sklepamo, da se odigrava tekom zime v koreniki važen življenjski proces, namreč proces zorenja, pri čemur se redilne snovi celo gibljejo in premikajo, če ne v tekočem, pa vsaj v plinastem stanju.

V naravi se ne dogaja nič brez smotra. Gotovo ima svoj namen tudi jeseni in pozimi z zrakom napolnjeno, luknjičavo staničje, ki ga ne najdemo le pri hmelju, temveč pri vseh trajnih rastlinah. Številne betve in stebila, ki štrlijo pozimi iz vode in zemlje in ki so vsa luknjičava in cevasta, služijo prav gotovo za to, da prihaja skozi nje zrak do navidez mirujoče korenine v vodi ali v zemlji. Čemu naj pa končno služi sam zrak, če ne za razne kemične procese, ki se dogajajo v koreniki?

Kratkomalo lahko trdimo, da se tekom zime v koreniki pripravlja in presnavlja s pomočjo zraka in nizke toplote živež za rastlinske organe, ki bodo nastali prihodnje poletje. Poskus z jeseni in spomladi odrezanimi natiči nam pa jasno dokazuje, da se ta živež giblje in premika; kajti spomladni natiči dajejo zato krepkejše rastline, ker so tekom zime sprejeli ta živež od korenike.

Da se odigrava omenjeno „zimsko zorenje“ v redu, je potrebna trajno nizka toplota in do neke mere neoviran dostop zraka. Menjavanje toplote, prekomerna moča in popolni nedostatek zraka pa to zimsko življenje korenike lahko prav občutno zadene. Hmelju je pozimi kolebanje toplote prav posebno škodljivo tedaj, če traja višja toplota, n. pr. južno vreme ali dež, tedne in tedne. V teh primerih hmeljni štor zelo lahko „pozebe“. Prav jasno in precej pogosto lahko opazujemo škodljiv učinek toplote preko zime na štorih, ki smo jih jeseni obrezali. Popje in štrclji lanskih trt in adventivno popje na koreniki prične odganjati in večkrat požene 5—10 cm dolge mladice. Ko pa pritisnejo takoj nato ostrí mrazovi, ne more zrak skozi premočeno in sedaj zamrznjeno zemljo in razen tega zmrznejo sočni, mladi poganjki, ki prično zato spomladi gniti. Gniloba rada preide tudi na koreniko in jo upropasti.

Jesensko obrezovanje hmeljne rastline je torej s tega vidika nevarno. Če bi hoteli to nevarnost pozebe zmanjšati, bi morali hmeljne štore po jesenski rezi pokriti precej (25-35 cm) na debelo z zelo prhko, črno in šotno kompostnico, da preprečimo na ta način prezgodno odganjanje in popolno izključenje zraka. **Jeseni neobrezani hmelj je pa podvržen pozebi le tedaj, če nastopajo zgoraj omenjeni činitelji (kolebanje toplote, moča in pomanjkanje zraka) v zelo veliki meri in ponovno, nadalje če leže hmeljniki na južnih pobočjih, če je zemlja precej zvezna in če niso štori dovolj pokriti z zemljo.**

V vsakem primeru pa ima pozeba le dva vzroka, in sicer: **nedostatek zraka in predčasno odganjanje brstja.** Popolnoma napačno je mnenje, da pozebe

hmeljni štor zaradi preostrega mraza. Ravno po zelo ostrih zimah hmelj najlepše odganja in v severnih krajih, kjer še gojijo hmelj (Rusija) in kjer zmrzne zemlja nad 1 m globoko in kjer pade toplota zraka pod 38° C, hmelj skoro nikdar ne pozebe.

EK-filter ali cedilo.

V novejšem času je zavzela brezalkoholna naprava pijač tako velik razmah, da je svetovnoznana tvornica Th. Seitz napravila posebne aparate, ki naj bi služili in olajšali to proizvodnjo. To so takoimenovani Seitzovi EK-filtri. Na splošno razumemo pod filtriranjem precejanje sokov skozi goste mreže, ki so bile svoječasno ali iz platna, papirja ali iz kovine. V zadnjih desetletjih uporabljamo pa azbestna cedila, ki so v tem pogledu v resnici največji napredek novejšega kletarstva. EK-filter zadržuje vse glivice in bakterije v vinu.

Podoba 37. EK-filter ali cedilo od tvrdke Th. Seitz.

Pod. 37. nam kaže to cedilo, ki je velikanskega pomena ne samo v kletarstvu, ampak tudi za napravo brezalkoholnih pijač, ker omogoča **razkuževanje sokov in vina brez segrevanja ali pasteriziranja, namreč mrzlim potom.** Cedilo sestoji iz dveh pokrovov: sprednji je premakljiv, drugi je čvrsto pritrjen na steno; med tema se nahaja plošnat in premakljiv okvir, ki služi kot cedilo, skozi katero teče sok, potem šele prideta dva plošnata in premakljiva okvirja, ki se dasta sneti, v katerih so postavljene tanke, mehke in neprelomljive sitaste plošče, ki jih je treba seveda od časa do časa premenjavati, oziroma nadomestiti. V teh sitih se vrši razkuževanje sokov. Vsak okvir nosi posebno kapico ali babico. Na levi strani zgoraj priteče sok po cevi v cedilo, navadno s pritiskom 1½ do 2 atmosfere; spodaj na desni strani odteka razkužen sok. Vsako cedilo ima dve pipici: eno za zrak, drugo za odcejanje. S tem najmanjšim modelom se da približno 300 litrov soka na uro temeljito razkužiti.

Glavna stvar pri tem filtriranju je, da je sok, ki je namenjen za razkuževanje, **kristalno čist in precejen prej na navadnem azbestnem filtru.** EK-filter pravzaprav ni cedilo v pravem pomenu besede, temveč razkuževalni aparat.

Pred pasteriziranimi sokovi imajo tako precejni sokovi to prednost, da ohranijo ves svoj naravni

značaj: okus, duh in barvo, ki se pri ležanju še dalje razvijajo.

Zelo važno pri uporabi EK-cedila je, da se sok popolnoma neprodušno ali sterilno shrani. Cevi karkortudi posoda, s katerimi pride sok v dotiko, morajo biti pred uporabo dobro razkuženi, da se sok v njih ponovno ne okuži. V zadnjem času uporabljajo v te namene žvepleno sokislino, ki jo s posebnimi aparati (Fulgur) vbrizgavajo v navedene predmete. Sicer se lahko hrani sok tudi v navadnih lesenih sodih, vendar pa je aluminijeva posoda, takozv. tanki, vobče vpeljana. Tudi pri točenju sokov v steklenice ali posodo se mora zelo paziti s posebnimi pripravami, da uhaja zrak razkužen v posodo.

Sicer izgleda ta način naprave brezalkoholnih pijač na prvi pogled precej težaven in kompliciran, ali vendar so ti filtri našli že pot v razne države. Tvrdba je prejela pohvalna pisma od znamenitih strokovnjakov in različnih tvrdk, zlasti iz Nemčije. Cena za ta aparat, postavljen v Ljubljano, bi znašala okoli 10.400 Din. Večji aparati so seveda dražji. — Prinašamo sliko, da s tem ugodimo članom na stavljena vprašanja. Natančne podatke daje tvrdka Th. Seitz, Wien III., Czupkagasse 10., kamor naj se interesi obračajo.

Fr. Kafol.

Kmetijska razstava.

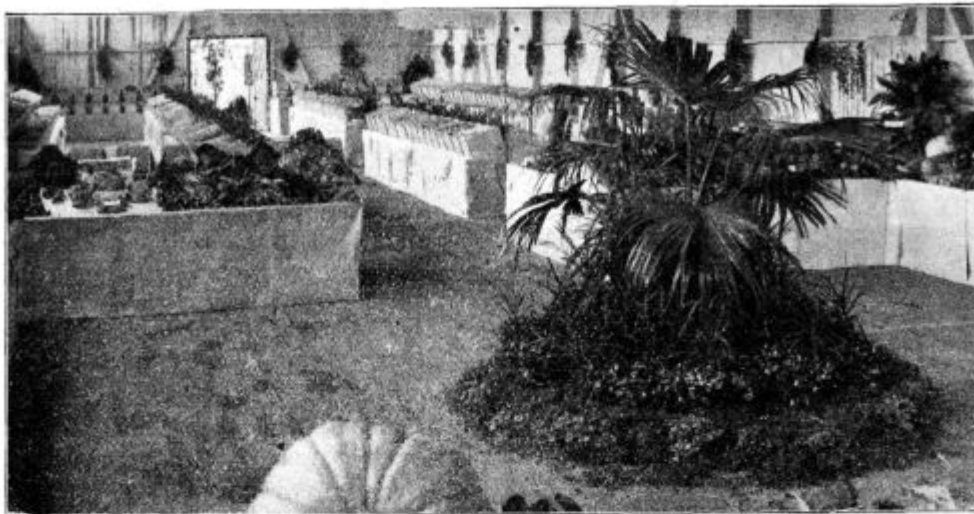
Razstava sira in masla.

Posebno važen del kmetijske razstave je zavzemala razstava sira in masla. Te razstave so se udeležile skoraj vse naše sirarne in mlekarne, in sicer 28 sirarn in 11 maslarn. Od teh je razstavilo 24 sirarn sir emendolskega tipa in 4 sirarne pa trapistovski sir. Vsega skupaj je bilo 76 hlebov polemendolca v skupni teži 2415 kg, 28 hlebov trapistovskega sira v teži 35 kg in 40 kg masla. Sir je bil razstavljen na dolgih policalih, okrašenih z zelenjem (gl. pod. 39). Za maslo je bil ob prednji polici postavljen poseben samodelujoči hladilnik tvrdke Tönnies. Razstavljen sir se je tudi nadrobno prodajal, da so imeli obiskovalci priliko, prepričati se o izvrstni kakovosti našega domačega sira. Velik del sira se je prodal pa na debelo. Mnogi siri so že po svoji vnanosti pričali, da prihajajo iz večjih in skrbnih rok, dočim so se kazali pri drugih tudi nekatere pomanjkljivosti.

Ocenjevalna komisija, v kateri so bili zastopniki trgovskega stanu gg. Ant. Šarabon, Iv. Jelačin, Ant. Verbič in ravnatelj kmetijske šole na Gemu g. inž. Podgornik, je priznala sledeča odlikovanja in so prejeli **za sir** 1. **srebrno kolajno:** Mlekarska zadruga Savica, mlekarska zadruga Št. Rupert in mlekarska zadruga Vrhnika; 2. **bronasto kolajno:** Mlekarska zadruga Logatec, sirarna Senčur, mlekarska zadruga Srednja vas, sirarska družba Češnjica v Bohinju, osrednje mlekarne v Ljubljani, sirarna Škofja Loka, mlekarska zadruga Rateče-Planica, sirarska družba Bitnje, sirarska zadruga Hraše pri Lescah in Ant. Zidar, Bistrica-Mokronog; 3. **priznalne diplome:** Sirarska družba Stara Fužina, mlekarska zadruga Podhom pri Bledu, mlekarska zadruga Podkoren, mlekarna Ptuj (za trapistovski sir) in mlekarska zadruga Ribno pri Bledu. **Za maslo:** 1. **srebrno kolajno:** Mlekarska zadruga Radomlje, O. Pollack, Novi kloster pri Sv. Petru v Savinjski dolini in Franc Poučič, Tešanovci-Prekurje; 2. **bronasto kolajno:** Mlekarska zadruga Semič, mlekarna Ptuj, Osrednje mlekarne v Ljubljani, mlekarna Št. Lovrenc in Al. Rupert v Rovtuh; 3. **priznalne diplome:** Mlekarska zadruga Moravče, mlekarska zadruga Cerklje ob Krki in And. Zidar, Bistrica-Mokronog.

Za ocenjevanje so bili hlebi, označeni s številkami brez imena firme. Od vsake firme sta se navrtala 2 hleba. Presojevalo se je z največ petimi točkami: 1. vnanjost hleba; 2. testo; 3. luknjičavost; 4. aroma in okus. Najvišje ocenjen sir bi moral imeti skupaj 20 točk, da bi dosegel zlato kolajno.

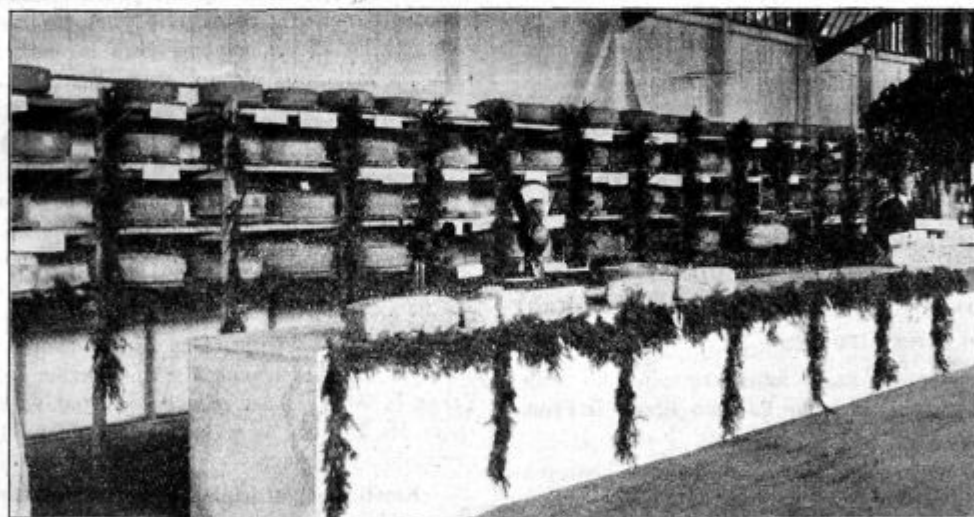
zdravu zborovalcev je povzel najprej besedo g. inž. Lah, ki je podal kratko zgodovino Kmetijske družbe in navajal njen velik pomen za kulturni in gospodarski napredek našega naroda. Poročilo o uspešnem delovanju podružnice je podal njen tajnik, sreski ekonom g. Vojsk, iz katerega je bilo posneti, da

Pod. 38. Kmetijska razstava. Pogled na zelenjadno in sadno razstavo.

Za ocenjevanje masla, ki je bilo označeno seveda tudi le s številkami, je bilo določenih največ po 5 točk, in sicer: 1. za vnanjost; 2. za testo in 3. za okus in aroma, tako da bi zna-

podružnica vsestransko napreduje in da je tudi v preteklem letu veliko dobrega storila glede kmetijskega pouka in priskrbe raznovrstnih gospodarskih potrebščin, semena, sadnega drevja,

Pod. 39. Kmetijska razstava. Pogled na razstavo sira.

šala najvišja ocena 15 točk, da bi se mogla priznati zlata kolajna.

S tem svojim uspehom bo razstava najugodnejše vplivala na nadaljnji razvoj in napredek našega sirarstva in maslarstva.

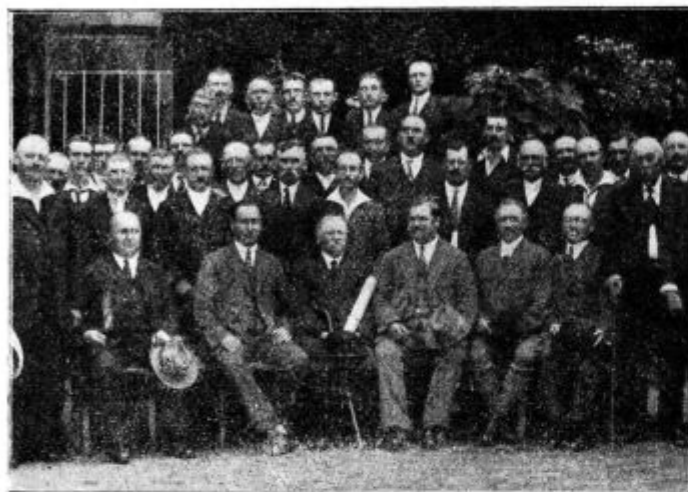
Odlikovanje zaslužnega moža.

V Murski Soboš se je vršil 14. avgusta t. l. pod predsedstvom načelnika g. Aleks. Vertheša občni zbor ondotne kmetijske podružnice, ki se je nazadnje razvil v lepo manifestacijo za zasluge na kmetijskem polju. Navzoči so bili tudi vladni zastopnik sreski poglavar g. Lipovšek, vladni tajnik g. dr. Bratina in zastopnik Kmetijske družbe g. tajnik inž. Lah. Po po-

plemiskih prasičev itd. Sledile so volitve v podružnični odbor, pri katerih je odklonil načelnik sprejem zopetne izvolitve spričo njegove visoke starosti. Ko je bil na njegovo mesto izvoljen g. Samec, je povzel g. Vojsk še enkrat besedo, v kateri je proslavljajal velike zasluge dosedanjega načelnika za gospodarski napredek „Goričke“ in sploh Prekmurja. Od mladih let se je začel kot učitelj baviti s sadjarstvom, ki ga je pospeševal ves čas življenja. Ustanavljal je drevesnice in vplival, da so povsod pri ljudskih šolah nastali šolski vrtovi in drevesnice. Kot poznejši nadzornik drevesnic je prirejal številna predavanja. Ravnotako se je trudil tudi za povzdigo vinarstva, ko so bili vinogradi uničeni po trtni uši. Pospeševal je tudi porabo umetnih gnojil. Za njegove zasluge je bil ponovno odlikovan od strani ministrstva in imenovan tudi stalnim gospodarskim

poročevalcem. Kmetovalci, posebno sadjarji in vrtnarji se ga povsod hvaležno spominjajo. Navzoči zborovalci so glasno pritrjevali tem besedam in dali navdušeno izraza svoji radosti, na kar je stopil pred slavljenca novo izvoljeni načelnik g. Samec in mu izročil častno diplomo kot viden dokaz vsesplošnega spoštovanja in priznanja za njegove velike zasluge na polju kmetijstva. Vsi navzoči so odlikovancu z iskrenimi besedami priznanja čestitali, na kar se je občni zbor nadaljeval in zaključil.

Na pričujoči podobi prinašamo v spomin tudi sliko slavljenca, ki sedi spredaj v krogu svojih čestilcev. Tudi od naše strani mu iskreno želimo, da bi še dolga leta užival sadove svojega plemenitega delovanja. Bog ga živi!

Pod. 40. Slika zborovalcev na občnem zboru kmetijske podružnice v Murski Soboti. Spredaj v sredi sedi odlikovaneč, bivši dolgoletni načelnik g. Aleks. Verteš.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znakah) za stroške.

Vprašanje 73. V našem kraju letos krompir jako gnije. Kaj nam je z njim napraviti, ali lahko kuhamo žganje iz krompirja? (F. P. v M.)

Odgovor: Ker Vam krompir letos gnije, najbrže niste pravilno ravnali z njim pri spravljanju. Krompir je treba predvsem spravljeti v suhem in ga dobro osušiti. Imeti ga je vsaj 2 do 3 dni razgrnjenega na zračnem prostoru, ki je pod streho, potem ga je šele spraviti v klet. Priporočamo Vam, da ga predvsem skrbno preberete in odstranite vse, kar je količkaj gnilega. Dobro bi bilo, da ga še enkrat zunaj dobro posušite in prezračite ter šele na to zopet spravite. V kleti potrosite potem krompir z apnenim prahom, ki ga kolikortoliko obvaruje pred gnitjem. — Kuhanje žganja ali spirita iz krompirja je po zakonu prepovedano zasebnikom in dovoljeno le spiritalnim tvornicam. K.

Vprašanje 74. Pošiljamo Vam črva, ki razjeda korenine na sadnem drevju ter povzroča s tem mnogo škode. Tu v Dalmaciji nazivljajo to ličinko „žilogriz“. Kako se imenuje ta škodljivec, kako živi in kako bi se ga zatrl? (J. H. iz Sr. s. G. Dal.)

Odgovor: Doposlani črv je ličinka hrošča „krasnika“ (Prachtkäfer-Perotis lugubris), sorodnik borovega krasnika. Ta hrošč je le redek pojav pri nas, pač pa se nahaja v južnih

krajih. Je to 16—25 mm dolg, zgoraj temnobakrenasto-rjav, spodaj bolj svetlo-rjav hrošč, ki je podoben na prvi pogled vodnemu kozaku. Ličinka je členasta z debelo glavo, členi se proti zadku zožujejo; slična je poglavcem v vodi. Ta ličinka je zelo škodljiva, ker živi večinoma pod zemljo, ter razjeda na sadnem drevju lub na koreninah. — Škodljivcu je težko priti v okom. Predvsem naj se drevje skrbno snaži, pobeli deblo, vse, kar je suho odstrani in sežge. Zemljo naj se v jeseni okoli debela globoko preštira, obenem črve pobere in poštopa zemljo z živim apnom; spomladi naj se drevju dobro pognoji. Močno napadeno drevje je izkopati in korenine sežgati. Zelo umestno je, če se izkoplje v bližini debela približno 1/2 m globoke jarke v jeseni, ki se jih zasuje s hlevskim gnojem. Čez zimo se potem zbere v tem gnoju razna golazen, kakor: ogrci, bramorji itd.; spomladi se gnoj pregleda in mrčes uniči. V novejšem času vbrizgavajo proti zemeljskim živalskim škodljivcem žvepleni ogljik, in sicer v jeseni 30 cm globoko, računaje 6 dkg na 1 m² prostora. Neumorni zatiralci teh škodljivcev so pa tudi kokoši, kavke, netopirji in rovkve, katere slednje naj se tudi čuva in brezbrizno ne zatira. K.

Vprašanje 75. Kako naj ravnam z novo hrastovo kadjjo, da repa, ki jo vanjo naribam, ne bo počrnela? (F. L. v H.)

Odgovor: Svež hrastov les ima v sebi razne snovi, ki se tope v kislini, kakor: čreslo, galovo kislino, lesna barvila, itd., kar imenujemo navadno lesni ekstrakt ali lesni izvleček. Te snovi bi kvarile tudi kislno repo, zato jih moramo odpraviti. Najbolje je, da kad z vrelo vodo, v kateri ste primešali 2% (t. j. na 10 l vode 1/2 kg) sode. Soda namreč daje vodi večjo topilno moč, da se te snovi hitreje izperejo iz lesa. Apno ali pa navaden lug v te namene ni priporočljiv, ker se preveč zaleze v luknjice lesa. Ko ste kad dobro s sodovo raztopino oprali, jo potem izperite s čisto vrelo vodo ter izplaknite še z mrzlo vodo, da bo kad popolnoma čista in snažna. K.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Studence je zborovala 14. avgusta. Od 79 članov je bilo 29 navzočih. Računski zaključek izkazuje 624 Din dohodkov, 337 Din stroškov in skupno imovine 1740 Din. Želeti je, da bi bil izkazan tudi denarni promet za preskrbo raznih gospodarskih potrebščin. V odbor so bili izvoljeni: Simon Kitak načelnikom, Tom. Erker, Ant. Vidmar, Ant. Turin, Jože Turin, Juri Plevčak in Sim. Švagan. Za delegata pa: Tom. Erker in Ant. Peharc. Sledilo je predavanje g. živinor. referenta M. Zupanca o živinoreji, travništvu ter sadjarstvu in o ravnanju z gnojnicami.

Kmetijska podružnica Unec pri Rakeku je zborovala dne 4. septembra t. l. Od 68 udov je bilo 11 navzočih. Iz poročila povzamemo, da je imel odbor 5 sej, da je ustanovil na Rakeku skladišča za umetna gnojila, napravil shrambo za podružnično orodje, priskrboval semenski krompir in sadna drevesca. Računski zaključek izkazuje 14.381 Din dohodkov in 13.102 Din stroškov. Za delegata sta bila izvoljena Fr. Gnezda in Iv. Puntar. Pri slučajnostih se je poudarjala potreba gnojničnega voza in velnika (pajtel) za žito.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijske šole v Sloveniji prevzmeta obe oblasti. Poljedelsko ministrstvo je poslalo na vse oblastne odbore predlog glede prevzema kmetijskih šol od strani oblastnih skupščin. Ljubljanska in mariborska oblast naj bi prevzeli kmetijske šole v popolno upravo, poljedelsko ministrstvo bi si pridržalo samo

nadzorstvo. V poštev za prevzem prihajajo kmetijske šole na Grmu, v Škofji Loki, v Mariboru in v Št. Jurju pri Celju.

Ukinitev srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Z mnogim delom in z velikimi upi pridobljeno srednjo šolo v Mariboru smo izgubili, kar moramo s stališča kmetijskega šolstva močno obžalovati. Ta zavod se je boril za svoj obstanek ves čas od početka naprej, o čemur priča tudi njegova ponovna preureditev. L. 1922. je bil ustanovljen kot srednja splošno kmetijska šola poleg obstoječe dvoletne vinarske in sadjarske šole. S to organizacijo bi bila šola koristila predvsem splošnim interesom naše dežele. Toda že po dveh letih, ko se še ni dobro ukoreninila, se je zopet preuredila, to pot kot specialna šola za vinarstvo in sadjarstvo. Dobili smo l. 1924. nekak „jugoslovanski Klosterneuburg“, za kar ga je usposabljal posebno ondodni objekt. Obenem se je pa dvoletna vinarska in sadjarska šola izpremenila v enoleten tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. Toda tudi ta organizacija ni uspela in ni obveljala, ker tudi tej organizaciji niso bili odločujoči krogi dosti prijazni. Našim merodajnim činiteljem je vedno bdela pred očmi samo prejšnja dvoletna vinarska in sadjarska šola, kakršna je bila pred vojno in nekaj časa po prevratu, dočim ni uživala srednja šola na merodajnih mestih ne moralne in ne gnotne podpore. Temu dejstvu je največ pripisati, da se ni mogel zavod razvijati in da je v težki borbi sedaj podlegel. Škoda, ki je s tem prizadeta naši deželi, našemu šolstvu in še posebej Mariboru, se bo dolgo čutila.

Obnovitev dvoletne vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Tudi sedanja enoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru, ki je bila pred komaj tremi leti urejena s tem programom, se ni mogla uveljaviti in se ima ta zavod zopet izpremeniti nazaj v dvoletno šolo. Želimo, da se napravi neplodnim eksperimentom konec. Zavod naj se brez takih pretresljajev naprej razvija, želimo mu pa tudi, da ima z absolutni še več uspeha, kakor ga je imela šola pred svojo reorganizacijo.

Specialna kmetijska šola v Št. Jurju pri Celju je zaključila šolsko leto 1926./27. dne 24. septembra. Vsi učenci so bili iz mariborske oblasti, in sicer povprečno iz vsakega sreza po dva, tako tudi dva iz Prekmurja, največ pa iz Gornjegrajskega in Prevaljskega sreza. Vsi gojenci so bili kmetijski sinovi, ki so se vrnili na svoje domove, kjer bo večina tudi ostala. Šolo so dovršili: Bolnar Ivan, Sv. Jakob v Slov. goricah; Daniel Jožef, Mežica pri Prevaljah; Glinšek Jožef, Št. Ilj pri Velenju; Hanželič Ivan, Hardek pri Ormožu; Jager Jožef, Laze pri Dramljah; Jern Feliks, Vurmat pri Selnici ob Dravi; Jurše Jožef, Smolnik pri Rušah; Kolar Venceslav, Bovše pri Dramljah; Kolenc Stanislav, Juvanec pri Ljubnem; Lesjak Valentin, Šmihel pri Mozirju; Lešnik Avgust, Prešica pri Št. Janžu; Malčič Koloman, Prosenjakovci, Prekmurje; Meško Stanislav, Ključarovi pri Ormožu; Mlinarič Martin, Bratonci pri Beltincih; Napotnik Ivan, Topolšica pri Šoštanju; Pačnik Lenart, Razbor pri Slovenjem gradu; Praznik Ciril, Kokarje pri Mozirju; Rakun Ivan, Št. Janž pri Rečici; Reich Štefan, Pokoš pri Polskavi; Rožič Rudolf, Topolšica pri Šoštanju; Strahovnik Franc, Černova pri Št. Janžu; Štifter Jožef, Solčava pri Gornjem gradu; Tevž Franc, Šmartno pri Bočini; Tratnik Jožef, Št. Miklavž pri Novi Štifti; Videnšek Mihael, Št. Janž pri Velenju; Wraber Anton, Kapla pri Prevaljih; Zagožen Franc, Šmartno ob Dreti; Žbogar Stanislav, Petišovci pri Dol. Lendavi. — Novo šolsko leto 1927./28. se je pričelo dne 3. oktobra. Uprava je sprejela izmed 40 prosilcev 34 učencev, in sicer 20 kot drž. gojence na prosta in 14 na plačujoča mesta. Tudi letos sta povprečno iz vsakega sreza po dva gojenca, iz Prekmurja in Medjimurja pa po eden. Največ jih je zopet iz Gornjegrajskega in Prevaljskega sreza.

GOSPODARSKE STVARI.

Žganjekuha iz krompirja zasebnikom prepovedana. Na razna vprašanja žganjekuhe iz krompirja smo se obrnili na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani in dobili sledeče pojasnilo: „Po točki 4. člena 116. trošarinskega pravilnika je kuhanje žganja iz skrobnih tvarin (koruze, žita, fižola, krompirja) v vsej kraljevini prepovedano. Iz teh tvarin se sme izdelovati alkohol (spirit) samo v spiritalnih tvornicah. Predmeti, iz katerih je dopustno kuhati žganje, so pojasnjeni v „Uradnem listu“ z dne 15. januarja 1924., št. 3.“

Oddaja vinskih trt. V drž. trtnih nasadih mar. oblasti v **Pekrah**, p. Limbuš, **Kapeli**, p. Slatina Radenci, **Vukanovcu**, pošta Središče ob Dravi in **Dramljah** pri Celju se bodo oddajale trte po sledečih cenah za 1000 kom, in sicer: a) **ključi** ameriških trt, 35—45 cm dqlžine, I. vrste po 100 (sto) Din; II. vrste po 35 (tridesetpet) Din. b) **Korenjaki** ameriških trt: I. vrste po 250 (dvestopetdeset) Din; II. vrste po 75 (sedemdesetpet) Din. c) **Cepljenke**: I. vrste po 1500 (tisočpetsto) Din; II. vrste se ne bodo oddajale, ampak vložile ponovno v trtnico. d) **Ključni domače trte** (cepiči) po 100 (sto) Din. — Naročnikom trt ni treba kakor lani doprinesiti potrdila občine, da potrebujejo naročene trte za sajenje na svojem zemljišču. Tudi jim ni treba doprinesiti potrdila sreskega ekonomista, koliko apna vsebuje zemlja, ki jo nameravajo zasadi, ampak zadostuje, da navedejo pri cepljenkah podlogo, pri ključih in korenjakih pa dotično sorto ameriške trte. Vinogradniki se pozivljajo, da si potrebne trte čimprej naroče, ker zaloge niso velike. Cene trtam veljajo na oddajnem mestu. Za omot in dovoz na železnico se zaračunajo lastni stroški. Naročila so kolka prosta, obvezna in mora vsak naročnik naročeno blago v primeru dodelitve prevzeti oziroma plačati.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Vabilo na društveno letno skupščino, ki se vrši v soboto, 12. novembra 1927. v Celju (lokal bomo objavili prihodnjic). Začetek ob 9. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Otvoritev skupščine, volitev 2 zapisnikarjev skupščine in 3 overovateljev zapisnika ter 2 skrutinatorjev; 2. čitanje zapisnika lanske skupščine; 3. poročilo predsedstva (predsednika, tajnika in blagajnika); 4. določitev višine denarnega prispevka za l. 1928.; 5. poročilo odseka za posmrtno pomoč; 6. izprememba pravil (dodatek k čl. 3., da se omogoči delo posmrtno pomoči); 7. sedanje stanje kmetijskega nadaljevalnega pouka, poročila tovariš inž. Zidanšek; 8. pokretni kmetijsko-gospodinjki tečaji, poročila tov. gospodinj. učiteljica Premrou; 9. kmetijska pospeševalna služba v oblastih; 10. poročilo preglednikov računov, vprašanje zaupnice odboru in volitve novega odbora; 11. predlogi 12. slučajnosti. — Gornji dnevni red se prekine od 13.—15. ure; ta čas bo skupni obed. — Drugi dan, v nedeljo, se vrši poučni zlet v Št. Jurju pri Celju, toda le v tem slučaju, če se že poprej pismeno priglasijo dovolj udeležencev. — Samostojne predloge za skupščino je treba javiti v zmislu društvenih pravil vsaj do 29. oktobra. — Društvo je naprosilo ministrstvo za promet za ugodnost znižane vožnje v izmeri 50% redne tarife v času od 11.—13. nov. — Ministrstvo Poljoprivrede i Voda je naproseno, da dovoli tovarišem v drž. službi kmetijskega resora povodom skupščine enodnevno odsotnost brez potovanja. V Mariboru, dne 5. okt. 1927. Inž. F. Lukman, s. r., tajnik; inž. J. Zidanšek, s. r., predsednik.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, 24. septembra 1927.

Seje so se udeležili: predsednik g. Sancin, podpredsednika gg. Jarc in Pipan ter odborniki: gg. Ažman, Brenčič, Hočevar, Hrastnik, Hribernik, Jan. Meden, Mencinger, Pavlin, Petovar, Remškar, Steblovnik, Supanič, Urek in družbeni tajnik inž. Lah.

Mariborsko oblast je zastopal oblastni referent za kmetijstvo g. inž. Zidanšek. Svojo odsotnost so opravičili odborniki gg.: Bajuk, dr. Jančič in Košar.

1. G. predsednik je ob treh popoldne otvoril sejo, pozdravil navzoče in ugotovil sklepčnost. 2. Pozval je tajnika, da prečita zapisnik zadnje odborove seje, ki se je po nekaterih pojasnilih odobrilo.

3. Poročilo tajništva. Kmetijska družba je od zadnje odborove seje vložila na Direkcijo drž. železnic prošnjo za znižanje železniških tarif za prevoz umetnih gnojil v količinah izpod pol vagona ter drugo prošnjo za znižanje tarife za prevoz hmeljev. Zaprila je Hmeljarsko društvo v Žalcu za pojasnilo o hmeljevkah, da bi lahko sestavila poziv glede dobave istih za „Kmetovalca“, toda ni prejela odgovora. Napravila je vlogo na kmetijsko ministrstvo, da posreduje pri finančnem ministrstvu za carine prost uvoz 2500 hmeljev iz Avstrije in kot kompenzacijo za to naj bi se dovolilo carine prost uvoz enako vredne količine našega vina v Avstrijo.

Glede nabave kamene soli se je obrnila na Direkcijo drž. monopolov v Beogradu, na razna njena skladišča soli in na trgovca Radana v Zagrebu. Po došlih poročilih bi pa ta kamenita sol bila dražja nego kuhinjska sol, zato je družba njeno nabavo opustila. Velikega župana ljubljanske oblasti je zaprosila, da prenese mlekarski tečaj v Škofji Loki od 1. avgusta na 1. december. Ta je obvestil družbo, da se itak vršita za sedaj po dva petmesečna tečaja na leto in da je za prvi tečaj zaprosilo 51 kompetentov za sprejem. Vsak mlekarski lahko izbere tisti tečaj, ki mu je z ozirom na letni čas najpriladnejši. — Kmetijsko ministrstvo je družba zaprosila za troširane prosti sladkor za oslajevanje mošta, toda brez uspeha. — Dravsko vojaško oblast je opozorila, naj plačuje seno kmetom po primerni ceni, ne pa tako nizko, kakor doslej. — Dve vlogi je poslala na kmetijsko ministrstvo za ukinitve uvozne carine na Tomasovo žlindro, toda brezuspešno.

Družba je tudi sklicala konferenco članov direktorija, nekaterih odbornikov in zastopnikov združnih zvez, da vzame stališče pri dveh vprašanih kmetijskega ministrstva, in sicer 1. glede ukinitve uvozne carine na žito, koruzo in fižol, in 2. glede prepovedi izvoza otrobov in drugih tehničnih krmil. Direktorij je po temeljiti obravnavi zavzel stališče, da se uvozna carina na žito ne ukine in izvoz krmil ne prepove, pač pa naj se zniža tovarnina za ta hranila in krmila v pasivne kraje.

Družba se je udeležila živinorejskih razstav v Grahovem in Laškem. Priredila je kmetijsko razstavo na pokrajinski razstavi Ljubljanskega velesejma.

Po kratki obravnavi in raznih pojasnilih se je tajništvo poročilo odobrilo.

4. Poročilo o blagovnem prometu. Tajnik je poročal: V zadnjih treh mesecih je družba razprodala na 50 vagonov Tomasove žindre, 28 vagonov rudninskega in 5 vagonov kostnega superfosfata, 3 vagone kalijeve soli, 4 vagone kajnita, 3 vagone raznih drugih gnojil. Semena je oddala: nad pol vagona ajde, pol vagona pšenice, nekaj rži in malo grašice. Kot sredstva za razkuženje pšenice se je razširilo precej uspulana in porzola. V splošnem je bil promet s kmetijskimi potrebščinami navzlic

neprikladni dobi precej živahen in kaže, da so se udje začeli v večji meri posluževati sredstev za zvišanje kmetijske produkcije.

Potrebna poročila o raznih postavkah blagovnega prometa sta podala g. predsednik in tajnik, nakar se je poročilo odobrilo.

(Dalje prih.)

VABILA

k občini zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozorjalo se načelnitva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijskih družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu s natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Gornja Ponikva, v nedeljo, 30. oktobra 1927. po jutranji službi božji v „Društveni dvorani“; Marenberg in okolica, v nedeljo, 6. novembra 1927. v gostilni g. Sgerma v Vuhredu; Mestinje-Sv. Peter, v nedeljo, 6. novembra 1927. ob dveh popoldne pri Florijanu Verku v Grličah; Mengeš-Jarše, v nedeljo, 13. novembra 1927. ob treh popoldne pri g. Frančiški Kralj v Vel. Mengšu, 73; Mokronog, v nedeljo, 30. oktobra 1927. ob dveh popoldne pri načelniku Francu Zupančiču, Rakovnik; Ribno pri Bledu, v nedeljo, 6. novembra 1927. ob eni popoldne pri načelniku, Koritno, 16; Sv. Benedikt v Slov. goricah, v nedeljo, 30. oktobra 1927. po rani službi božji v šoli; Ševnica pri Trebnjem, v nedeljo, 30. oktobra 1927. ob treh popoldne pri načelniku; Tržič, v nedeljo, 30. oktobra ob osmih zjutraj v ljudski šoli; Vače, v nedeljo, 30. oktobra 1927. ob sedmih zjutraj v gostilni pri Barliču; Velenje, v nedeljo, 30. oktobra 1927. ob osmih zjutraj v „Društvenem domu“.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor		
Seno in žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	340— do 350—	325— do 350—		
	rž	1	300— do 340—	275— do 300—		
	ječmen	1	280— do 310—	275— do 300—		
	ovos	1	255— do 285—	250— do 300—		
	proso	1	250— do 280—	215— do 325—		
	koruza (nova, sušena)	1	255— do 285—	275— do 300—		
	ajda	1	410— do 450—	400— do 410—		
	fižol, ribničan	1	425— do —	400— do 450—		
	fižol, prepeličar	1	410— do —	— do —		
	krompir	1	100— do 150—	125— do 200—		
	sladko seno	1 p	85— do —	65— do 90—		
		kislo seno	1	50— do —	— do —	
		slama	1	50— do —	30— do 40—	
	Goveja živina	Voll I.	žive teže 1 kg	8-50 do —	7-75 do 8-25	
II.		1	8— do —	6— do 7—		
III.		1	7— do —	3-75 do 5-50		
Krave, klobasarice		1	3— do 4—	3-50 do 4-50		
Prasiči	(Prigon v Ljublj. 154, v Marib. 369 glav.)					
	Teleta.	žive teže 1 kg	12— do 13—	— do —		
	(Prigon v Ljublj. 18, v Marib. 10 glav.)					
	6—8 tednov stari	komad	200— do 300—	150— do 200—		
	3—4 mesece stari	—	— do —	320— do 400—		
	5—7 mesecev stari	—	— do —	470— do 450—		
	debel	žive teže 1 kg	— do —	10— do 11-50		
	debel	mrtve 1	— do —	15— do 18—		
	(Prigon v Ljublj. 63, v Marib. 417 glav.)					
	Kuh.-Mleko, maslo, sir, jajca	piščanec	komad	20— do 25—	15— do 25—	
kokoš		komad	25— do 35—	40— do 50—		
mleko		1 lit.	2-50 do 3—	2— do 2-50		
smetana		1	— do —	10— do 14—		
čajno maslo		1 kg	50— do 60—	48— do 50—		
surovo maslo		1	44— do —	36— do 40—		
bohinjaški sir		1	35— do —	— do —		
sirček		1	10— do —	4— do 7—		
jajce		komad	1-50 do 1-75	1-50 do 1-75		
Kuh.-Mleko, maslo, sir, jajca		trda drva	1 m ³	150— do —	140— do 160—	
	mehka drva	1	75— do —	105— do 120—		

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400.—	1/4 strani	Din 400.—
1/3 strani	Din 1200.—	1/8 strani	Din 300.—
1/6 strani	Din 800.—	1/12 strani	Din 200.—
1/8 strani	Din 600.—	1/24 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne, ter veljajo tako iz skladišča v Ljubljani kakor iz Maribora.

Udom iz mariborske oblasti sporočamo, da so vse kmetijske potrebščine na zalogi tudi v Mariboru, Meljska cesta št. 12, v lastni hiši Kmetijske družbe. Udje se lahko obračajo tudi naravnost na: Skladišče Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12.

Semena in žita:

Oves „Ligovo“ po Din 3.50 za 1 kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonkih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene. Večje zaloge se nahajajo tudi pri Zvezi podružnic v Brežicah ter v podružničnem skladišču v Novem mestu, ter na Rakeku pri gospodu Mat. Stržaju.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 285.— za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg. (Ta cena velja za komis. zaloge že od 1. septembra naprej.)

Apneni prah, rinuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 12.50 100 kg, samo vagonške pošiljke.

Kaljeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 95.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 150.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal-Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Rožena moka, izborno dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 23% fosforove kisline, 3% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol ali celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 18/19% po Din 140. Za več vagonski odjem po dogovoru. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 143.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več.

Oddaja umetnega gnojila na drobno:

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamne kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu štev. 3. — Superfosfat po Din 1.25, Thomasova žlindra po Din 1.75, kaljeva sol po Din 2.—, mešano gnojilo za vrtove in za cvetice v loncih po Din 2.50 za 1 kg z vrečami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolšče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvirnih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.25 za kilogram, na drobno Din 5 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.— za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Cepilna smola po ¼ kg Din 15.—, ½ kg po Din 8.—

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Flora škropilnice, dvolitrske, za vrtno nasade, po Din 370.—

Gnojne vile s 4 roglji po 15.— Din za komad.

Grozni mlin, domače tvrdke, po Din 850.—

Grozni mlin inozemske tvrdke, 65 kg teže po 1580.— Din.

Grozni rebljač „Ideal“ štev. 8, prenosljiv po 2550.— Din.

Grozni rebljač inozemske tvrdke po 5450.— Din.

„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Karbokrimp, nizozemski fabrikat, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v ročkah po 3½ kg po Din 50.—

Merilo za sode, novost patent **Matievič**, všteti tabelo po 130.— Din za 2 m zložitljiv aparat.

Moštne mere, žepne, mali format po Din 95.—

Nitrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrofenoil, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

Rafija je dobiti v skladišču Maribor po Din 20 za 1 kg.

Sadni mlin inozemske tvrdke po 4250.— Din.

Sadni mlin domače tvrdke Din 1450.—

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—, Srgo patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem **Fr. Nechwile**, po Din 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozna z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18 za komad).

Trtne škropilnice, bakrene, sistem **Vermorel** po Din 500, sistem **Jessernik** po Din 500, sistema **Kmetijska družba** po Din 450, original **Komet Nechwile** D 123 Din 500 za komad.

Uranija zelenilo po Din 80 za kg.

Uspulun — za razkuževanje vseh vrst semena — v skatljicah po 100 gr Din 22.—, 500 gr Din 92.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke **Theo Seitz** po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galico po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplovci trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki, ročni po 65 Din za 1 komad.

Žveplalniki nahrbtni, št. 1 Din 450.—, št. 3 Din 500.—

Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke **S. Kunde & sin:**

Cepilni noži za okulacijo in kopulacijo od Din 33 do 140, vrtno in trtne škarje od Din 35 do 190.

Žage za drevesa od Kunde, Din 45.—, Din 52.—, Din 60.—

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozarjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemalnikov „Baltic“ in „Titan“.

Brzoparilniki „Alfa“ original B po 1201 po 1800.— Din.

Gumijevi seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Gobčni odpirac „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 l Din 540. M. O. za 60 l Din 1100, za 100 l K1. po 1500 Din, za 130 l K2. po Din 1700 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.

Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.

Reporezni stroj E. W. A. po Din 700.—

Sirišče dansko, orig. Hansen v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojico (gnojne pumpe) 330 cm po Din 850, 360 cm po Din 865, 390 cm po Din 880, 420 cm po Din 900, 290/420 cm po Din 1050.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 76.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrstico po 3 Din, lopate za štihanje po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—

Porzol preiskušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjavosti v zav. po 200 gr Din 20.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

„Ptičji strah“. Vsebuje 20 strelcov, stane Din 20.—

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Trilerji (orig. Heidovi) po 3600 Din.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1350.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1520.

Poljedelski stroji:

Universal plugi:

Sackov plug D7 MN po Din 1180.—

Sackov plug D6 MN po Din 1000.—

Sackov plug EFB5 po Din 920.—

Sackov plug E9E po Din 1300.—

Dvojni Sackov plug ZH6RU po Din 1650.—

Obračalni plug UW5 po Din 1040.—

Obračalni plug NW5 po Din 1300.—

Plužni lemeži Sack: 7M24 po Din 52.—, 6R24 po Din 48.—

Podzemeljski plug Sack (glava) XII po Din 400.—, Sack (glava) XV po Din 400.—

Sackov kompl. plug z sedmimi izruvači za krompir po Din 1250.—

Izruvač za krompir Sack (glava) z sedmimi deži Din 420.

Okopalniki: H 4 (glava) po Din 315; XXV SACK (koparšice) (glava) po Din 440.

Okopalnike Planet-Plantage kompletne po Din 800.—

Osipalniki: z enim prednjim kolesom, kompletni po Din 780; HSE (glava) po Din 310; HZL (glava) po Din 700, manjši (glava) po Din 350; M za 7" plug (glava) (Sack) po Din 390.

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 680.—, A4 po Din 690.—

Travniške brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 820.—, SB3 po Din 900.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 4020.

Stroj za suho kvašenje žita (Mayer Trockenbeizer Ideal, 1) po Din 950.—

Kultivator FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780, z devetimi (peresnimi noži) po Din 1980.

Vnetje sramnice!

„Bissulin“ mi je pomagal pri več kot 1000 živalih.

Živinozdravnik D. Deutsche Tierärztliche Wochenschrift 1911, Nr. 11.

Nad 300 krav je bilo z „Bissulinom“ s popolnim uspehom ozdravljenih.

Živinozdravnik Dr. S. Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1908, Nr. 16.

„Bissulin“ se izdaja le na žvinozdravniško odredbo.

H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neom. zav.

Račun poštna hranilnica št. 14257

Brsojavke: „Kmetijski dom“ Telefon 2.847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. št. 1, prtljiče

Daje:	Obrestuj	Preskrbuje:
Posojila na vknjižbo, proti poroštvu ter zastavi preimnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.	vloge na 6% brez odknjižice 0/0 povedi čistih. Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.	Kavcije inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice na druga mesta. Uradne ure: vsak delavnik 8.—12.30 in od 3.—4.30

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj „KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO“ v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

Splošno kmetijstvo.

	Din
F. Stupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
F. Pengov - Dr. Ratajec Poljudna kemija (broš.)	18.—
F. Povše, Umni kmetovalec II. III. snopič po	12.—
V. Rohrman, Poljedelstvo I. II. snopič po	15.—
Rohrman - Dular, Gospodarski nauki	15.—

Travništvo.

Weinzierl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanic (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5.—
Inž. Turk, Travništvo I. snopič po	8.—
Inž. Turk, Travništvo II. snopič po	13.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečevanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10.—
B. Skalicky, Kletarstvo (vez.)	72.—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humeck, Breskev in marelica (broš.)	10.—
M. Humeck, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humeck, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humeck, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—
J. Zupanc, „Konserviranje sadja in povrtnine“	16.—

M. Humeck, Pet slik od zlahtnih hrušk	10.—
M. Humeck, Domači vrt (vez.)	40.—
I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—

Živinoreja in žvinozdravstvo.

Steuert - Jamnik, Soseđa Razumnika „Konjereja“	15.—
L. Tepina, Podkovstvo (broš.)	20.—
F. Dužar, Domači žvinozdravnik (vez.)	44.—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Dr. Voszka, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
F. Erjavec, Živali v podobah, II. zv. ptice (vez.)	26.—
A. Pevc, „Sirarstvo“	65.—
A. Pevc, „Mlekarstvo“	25.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24.—
D. Beranič, Temelji uspešnega čebelarstva	15.—
F. Lakmayer, Umni čebelar (vez.)	38.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostonjevec, O užitnini vina in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15.—
J. Künzle, Zdravila zelišča (broš.)	8.—
J. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
Dr. Šavnik, Dohodnina (broš.)	8.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50.—
Makuc - Jamnik, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	10.—

„Gospodarska navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče številce od navodil).

1. Počrnanje vina ali sadjeveca.	27. O bistvu alkoholnega vrečja (kipenja).	56. Kako živi žitni molj in kako se pokončuje.	75. Dve mlini nalogi naše živinoreje.
2. Rlavanje vina.	29. Vnete vimena ali volčič na vimenu.	59. Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.	76. Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
5. Sestava in setev travnih in detelinih zmesi.	36. Nova naredba glede zvrševanja rezarstva.	60. Kako se obnavljajo in popravljajo meje?	77. Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.
7. Gnojenje vinogradov z novejimi umetnimi gnojili.	37. Kislost (kisloba) in razkisanje vina.	62. Presolanje krmil po škrobnih vrednotah.	78. Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezni.
8. Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro vino.	41. Močno krmilo „ribja moka“ za rast in pitanje prašičev.	63. Garje pri konjih.	79. Preizkusi z umetnimi gnojili 1923. leta.
9. Čiste drože in njih raba v kletarstvu.	43. Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.	66. Duh in okus vina po žveplu.	80. Pomen kmečkih gozdov.
13. Vzroki neplodnosti pri govedih.	44. Napenjanje goved.	68. Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.	81. Neplodnost, zvrženje in boleznini žrebet.
15. Sluzavost ali vlačljivost vina.	46. Bradavice (gobe) pri živini.	69. Sečni kamni pri živalih.	82. Salolidin kot sredstvo zoper trtno plesnobo.
18. Krmiljenje z oitnimi tropinami.	50. Izdelovanje mila za dom.	70. O prijavi sekanja v gozdih.	83. Tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju.
20. Čiščenje in precejanje vina.	51. Zdravljenje kužnih bolezni s cepilnem (rdečica).	71. Kisanje in cikanje vina.	84. Moljavo žito.
25. Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.	54. Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.	72. Trošarina na vino.	85. Kako sadimo sadno drevje ob cestah in potih.
26. Naprava petilota ali domače pilače.		73. Precejanje in filtriranje vina.	
		74. Glodanje lesa po goveji živini.	

Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštno položnico!

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljnja beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Stiskalnice in mlinci

za sadje in grozdje, kotli za žganje po najnižjih cenah pri Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1. 239

Absolvent

kmetijske šole z večletno prakso, ter prvovrstnim izpričevalom, ki so posebno razume na vodstvo kmetije, išče primerne službe. Naslov pove uprava Kmetovalca pod št. 200. 260

Dva montafonska bika

izredno lepa plemenjaka, eden star 17 mesecev, težak 420 kg, drugi star 11 mesecev, ima naprodaj. Janez Žafran, Gotnavas št. 18, pošta Novomesto. 261

Orehe

lepe, dobro suhe, plača najbolje tudi v malih količinah „Merkur“ Maribor, Meljska cesta 12 (v hiši Kmetijske družbe). 257

Staro železo in kovine

kupuje Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. 245

Najboljše dušičnato gnojilo za krompir, koruzo, peso posebno pa hmelj je

čilski soliter

ki se ga dobi pri Kmetijski družbi v Ljubljani in trgovcih z umetnimi gnojili.

Njegova raba je preprosta, učinek gotov. Potrebna pojasnila in tiskana navodila o vseh umetnih gnojilih podaja na pismena vprašanja brezplačno

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra, Ljubljana, Turjaški trg št. 3.

ARBORIN

najbolje sredstvo za zimsko pokončavanje sadnih škodljivcev (karparjev, krvave uši, listnih uši i. t. d.) izdeluje

„CHEMOTECNA“, družba z o. z.

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10. (Na dvorišču tvrčke A. & E. Skaberne).

5000—6000 hrušovih divjakov

enoletnih ima na prodaj drevesnica Mihael Iskra, Hlebce pri Lescah. 253

Sadno drevje

za jesensko sajenje, visokodebelna jablana, ima na prodaj drevesnica Mihael Iskra, Hlebce pri Lescah. 252

Drevesnica „Herberstein“ v Velenju

nudi za jesensko in spomladno saditev prvovrstno vzgojeno sadno drevje, od namiznih in domačih vrst. Cene zmerne, pri večjem naročilu popust. 254

Kupujemo vsakovrstno

zlato, srebro, zlati in srebrni denar.

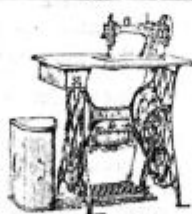
Plačamo najvišje cene! Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana-Siška, Jernejeva c. 8. 243

Absolvent

Št. Jurske kmetijske in Mariborske vinarske in sadjarske šole, ter 6 mesečnega združnega tečaja v Ljubljani, z dvoletno prakso na Češkem, vojaščinu prost, išče primerne službe. Informacije se dobijo pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 251. 251

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Franjo Kačol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. 249

I. JAX & SIN

Ljubljana,

Gosposvetska c. 2

priporoča bogato za-

logo. Pisalni stroji

Adler in Urania, ši-

valni stroji za ro-

bino in obrt.

Vozna koleša Styria

Dürkoop, Orožno ko-

lo (Waffenrad). Ceni-

ki zastoj in franko.

Za krmljenje zahirane, oslabele in rahitične živine je najboljšo sredstvo

„TEŽAKOVO hranilno in zdravilno olje za živino“

ki je v te namene preizkušeno, koristnim priznano in priporočeno od najvišje inštanace

„Bujatrične klinike veterinarskog fakulteta in Zavoda za živinogojstvo na Kr. sveučilištu SHS. u Zagrebu s protokolom Br. 75. od dne 14. junja 1927. To olje dobavlja edino tvrčka

M. TEŽAK, Zagreb
Gunduličeva ulica broj 13

ki pošilja na zahtevo navodila o uporabi tega olja vsakomur brezplačno.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednik ih
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za jesensko saditev (konec oktobra) sledeče vrste sadnega drevja:

- Visoke jablane:** Bobove, Dolenjska voščenska, Landsberška reneta, zlata parmena, Damasonova reneta, Kaselska reneta, Jakob Lebel, beli ananas, I. vrsta po 12.50 Din.
- Pritlične jablane:** Landsberška reneta, bellefleur, Lord Suffield, čellini, Viljem Transparentovec, Deanov Kodlin, po 20 Din in nekaj marelic po 25 Din.
- Visoke hruške (žlahne):** Hardišovka in Avranška I. vrsta po 15 Din; **mošnice:** Ozimka, Vajlarec in Koroška I. vrsta po 12.50 Din. (Pritličnih hrušek in češpelj letos in prihodnje leto ne bo na prodaj).

Naročila, ki se morajo zaarati, sprejema Kmetijska družba že sedaj in je v interesu naročnikov, da se čimprej prijavijo s svojimi naročili. Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo. — Manj kot 10 dreves se ne bo pošiljalo. Stroški za ekspedicio za vsak ovoj po 20 Din.